

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Roubová, Tereza: *Otaku: Forma seberealizace*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2020, 60 stránek včetně exemplárního přepisu rozhovoru.

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

Předložená bakalářská práce se zabývá Otaku – subkulturní identitou, jejím definováním, stylizováním a (sebe) vytvářením sociálního a kulturního obrazu.

Autorka práce si klade za cíl především zjistit: *zda existují nějaké impulsy k tomu stát se (začít se považovat za) otaku*. (str.28) Za východisko své práce považuje komparativní přístup (po vzoru R. Benedictové) ke studiu otaku v prostředí české a japonské společnosti.

V první části práce autorka definuje klíčové termíny související s otaku (sdružení, charakteristiky, typy), či jinými formami, které percepci otaku přímo ovlivňují (anime, NEET, manga, cosplay, doujinshi, moé atd.) Jejich pochopení považuje za nezbytné k správné percepci kulturního kontextu této formy identity. Teoretické ukotvení jednotlivých termínů lze považovat za dostatečně jasné a srozumitelné.

Autorka realizuje terénní výzkum především v prostředí festivalů, které se zabývají japonskou manga, animé, cosplay atd. (např. Animefest) kde v genderově vyváženém výběru (8) respondentů zkoumá různorodé aspekty, které ovlivňují otaku jako subkulturu v širším slova smyslu, a přitom primárně sleduje jakým způsobem aktéři vnímají percepci identity jako takové. Výše zmiňované genderové hledisko autorka přibližuje především stereotypizací tématu, kde se předpokládají určité role pro muže-chlapce a ženy-dívky. Nicméně se domnívám, že tohle hledisko by bylo zajímavé přiblížit i v jiných souvislostech především sociálního a kulturního konstruování identity samotných aktérů.

V krátké ale důležité části práce autorka zmiňuje, jak zásadní roli pro ni v tomhle ohledu hrála její osobní zkušenost a příslušnictví k zmiňované subkultuře. Zde se osobně domnívám, že by bylo důležité sebereflexi vlastní otaku identity více analyticky rozebrat, nakolik není jasné, do jaké míry jsou zkoumaná fakta zrcadlem interpretací vlastního pojetí identity, nebo generalizací výsledků terénního bádání. Tuhle skutečnost nepovažuji za problematickou, spíše

se domnívám, že by mohla výrazně obohatit vlastní interpretační možnosti celé práce, a to výrazným charakterem právě v dialogu s dalšími aktéry projektu.

V rámci teoretického ukotvení celé práce pracuje autorka s „analýzou z pohledu tří teorií“ (str. 35). Využívá díla R. Benedictové, *Chryzantéma a meč* (2013), především její komparativní zkušenosti (vědoma si určitých limitů této práce pro svůj výzkumný koncept), dále díla E. Goffmana, *Všichni hrajeme divadlo* (2018), kde se domnívá, že performativní význam sociálních reprezentací hraje klíčovou roli v pochopení otaku v především českém prostředí, a nakonec využívá možnosti definovat otaku jako subkulturu, přes studie D. Hebdigeho a J. Smolíka. Autorka se snaží tyto teorie vzájemně propojovat a adaptovat na získané poznatky z terénního bádání.

V rámci konceptualizace fenoménu otaku mě zaujala určitá asociální vlastnost u členů této subkultury, kteří se vyznačují tím, že neradi vyhledávají sociální kontakt, čímž přímo paradoxně popírají sociální sdílení v rámci subkultury. V tomhle místě bych se rád autorky zeptal, do jaké míry je asocialita výrazem stylu otaku a do jaké míry ovlivňuje samotné fungování subkultury v dlouhodobé perspektivě.

Práce bohužel trpí na poměrně nekonzistentní a nepřesné redakční formality. V mnoho úsecích práce není dostatečně jasné, do jaké míry autorka parafrázuje, cituje, nebo překládá původně anglické texty. Autorka se snaží v textu poměrně výrazně pracovat s diferenciací textu (např. u citování aktérů; pojmy a termíny), bohužel je tento styl v práci nekonzistentní a matoucí. (např. str. 15, str. 21, str. 23, str. 27, str. 36 atd.)

Předložená bakalářská práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci studia oboru sociální antropologie, a i přes výčet především formálních nedostatků, kterých je kvůli nedbalé redakci práce, celá řada, navrhuji práci k obhajobě s hodnocením C.

Dne 12. 06. 2020

Mgr. Milan Durňak, Ph.D.